

Cadascuna de les quatre illes té el seu respectiu Consell Insular. El de Menorca el formen 13 membres electes –es diuen consellers– i maneja enguany un pressupost de 81,3 milions d'euros per a una població de 94.874 habitants. El d'Eivissa, amb 13 escons més, disposa de 80 milions per a un cens de 140.271 persones. El de Formentera, també de 13 consellers –que són els regidors que formen l'únic municipi de l'illa, Sant Francesc Xavier–, gestiona un pressupost de 21,9 milions per a 11.545 residents oficials. El de Mallorca té 33 escons i canalitza 348 milions per a una població de 858.313 efectius.

Com es pot veure, cada Consell és una realitat força diferent als altres. No hi ha entre ells proporcionalitat en els pressupostos ni en el nombre d'escons amb relació a la diferent demografia. I entre d'altres contrastos, a cada un hi ha partits autòctons de l'illa respectiva que no es presenten a la resta. Són, en fi, realitats polítiques tan distintes que ni tan sols els ciutadans els entenen igual a cada territori. A Mallorca hi ha una absoluta confusió popular respecte a quines funcions té el seu ja que molta gent les percep barrejades amb les que són responsabilitat del Govern. A Formentera l'ens insular se solapa a l'únic consistori existent: l'un i l'altre estan formats pels mateixos membres, els electes a les eleccions locals de l'Ajuntament de Sant Francesc. A Menorca i a Eivissa és on el respectiu Consell és més conegut i està considerat com la institució pròpia de l'autogovern, per sobre de la Cambra legislativa balear. Tan cert com que el Parlament sol ser tractat en el parlar habitual dels menorquins i eivissencs com una cosa aliena: li diuen "de Palma" o "de Mallorca". No pot sorprendre: les diferències sociològiques, econòmiques i polítiques entre cada illa han generat a través de la història societats insulars força contrastades, amb poques coses en comú, ni tan sol el nom perquè un illenc mai no s'identifica amb el gentilici *balear* sinó amb el propi de la seva illa.

Els Consells

Els Consells Insulars foren creats a l'inici del règim preautonòmic (1978-1983). Es recuperava així el nom de l'ens de l'autogovern medieval: els dits Consells Generals, n'hi havia un per a cada illa, i

Les altres eleccions a les Illes

Les expectatives electorals a cadascun dels quatre Consells Insulars de Balears són molt semblants, bé que siguin realitats polítiques diferents.

Reportatge de Miquel Payeras

el comú balear Gran i General Consell, els quals es mantingueren vigents fins al decret de Nova Planta de 1715.

Els membres dels Consells Insulars preautonòmics van ser elegits només una vegada, a les eleccions de 1979, celebrades juntament amb les municipals d'aquell any. Un pic constituïts els tres Consells (Mallorca, Menorca i el de les dues Pitiüses juntes, Eivissa-Formentera), els seus membres s'uniren formant el comú Consell General Interinsular (CGI), l'òrgan d'àmbit balear. Quedava clar que el CGI era secundari amb relació als Consells, els quals esdevenien l'essència de l'autogovern, a l'estil de l'organització institucional medieval. Per als nacionalistes i part de l'esquerra d'aleshores aquesta estructuració i definició de les institucions pròpies tenia més raó de ser que la que es va imposar finalment a l'Estatut, aprovat el 1983, fruit del pacte entre, primer, UCD i PSOE

i, després de les eleccions generals de 1982, entre PSOE i AP.

L'Estatut va canviar el paper dels Consells. Els considerà ens d'autogovern però els situà jeràrquicament per sota del Parlament i no els donà capacitat de legislar. Es palesava la seva condició secundària també a través de la forma d'elecció dels seus membres. Cada illa triava els diputats al Parlament que li corresponien, els quals, un pic constituïda la Cambra, formaven el Consell respectiu: 33 per Mallorca, 13 per Menorca i 13 per Eivissa-Formentera (aquest Consell agrupava les dues Pitiüses). Dit d'una altra manera: l'autonomia, o si es vol dir la *sobirania*, resideix a la Cambra legislativa, no en els Consells; just a la inversa que el 1978.

Amb la reforma de l'Estatut de 2007 canviaren novament la seva consideració. Passaren a ser definits com a institucions d'autogovern plenament,

sense subordinació al Parlament. Però és una declaració formal, perquè a la pràctica continuen no tenint capacitat de legislar, depenen de la Cambra per a moltes coses –cessió de competències, dotacions econòmiques...– i, per una altra banda, no es poden desfer –perquè els hi obliga la llei estatal– de la condició d'ens locals a l'estil de les diputacions de la Península i dels *cabildos* canaris. És a dir que presenten una doble naturalesa jurídica i política: són ens locals-insulars i autonòmics alhora. La muda estatutària fa que se celebrin des d'aquell any les eleccions als Consells amb candidatures pròpies, separades de les del Parlament per cada illa. Un altre canvi que s'introduí fou la creació del Consell de Formentera, segregat del d'Eivissa; com ja s'ha mencionat, però, no se li atorgà la capacitat d'eleger directament els seus consellers sinó que ho són els regidors de Sant Francesc.

D'altra banda, l'evolució política i electoral dels Consells Insulars ha estat exactament la mateixa que la del Parlament. És a dir, els ciutadans han votat fins ara igual a unes institucions que a l'altra. Amb la reforma de 2007 es va especular força amb la possibilitat que a partir d'aleshores, com que hi havia doble llista electoral, els electors votessin diferent a la Cambra legislativa i al seu Consell. Però la veritat és que tant el 2007 com el 2011 no s'ha vist cap diferència. I enguany? Novament molts dirigents polítics creuen que podria haver-hi doble vot, o així ho diuen en converses amb periodistes; no obstant, no fa cara que pugui ser un fenomen es-

tadísticament gaire important, o si més no així ho aventuren les enquestes.

Què passarà enguany a les eleccions als Consells? Si el 2011 tots menys el de Formentera acabaren a les mans del PP, avui els sondejos auguren que, després del dia 24, tots quatre podrien ser d'esquerra i nacionalistes.

Formentera

El Consell de Formentera ha estat governat els últims quatre anys per l'aliança entre Gent per Formentera (candidatura progressista i nacionalista), la qual va obtenir 6 escons, i el PSOE, 2 consellers; deixant a l'oposició a la dreta insular, aliada del PP, anomenada S'Unió, que es va quedar amb 5 representants. Per enguany les enquestes publicades preveuen que no s'alteri la majoria progressista. A pesar que és cert que en un univers tan petit –el 2011 votaren 3.699 electors– els sondejos poden equivocar-se fàcilment, tothom dona per feta la victòria esquerrana i nacionalista. Fins i tot en el PP, a Palma, creuen que serà així. Respecte a 2011 es dona una novetat important. Atès l'increment de població, el consistori de Sant Francesc i, per tant, també el Consell, passen de 13 a 17 escons, la qual cosa pot permetre que nous agents polítics obtinguin representació. Les candidatures que es presenten i que –segons els sondejos– assoliran consellers són Gent per Formentera (GxF), PP, PSOE i Compromís per Formentera. Enguany el partit conservador es presenta amb les seves sigles perquè la unitat de tota la dreta, aixoplugada abans sota el nom de S'Unió, va rebotar. Compro-

1. Tot indica que l'esquerra assolirà el govern del Consell de la més conservadora de les Illes, Eivissa.

2. El PP més Ciutadans podria governar el Consell 3. Menorca, la més esquerrana de les Illes, tornarà enguany a la seva tradició progressista després de 4 anys de PP.

més és el nou partit que aspira a entrar al Consell i a ser decisiu per formar la majoria: s'autotitula ideològicament com de "centre ecologista" i tot indica que confia de tenir el suport d'antics votants de dreta així com de nous votants que rebutgen l'esquerra però tampoc els agrada el PP. L'últim sondeig publicat, en *El Mundo-El Día de Baleares*, el passat dia 4 de maig, atorgava 9 escons a GxF, 5 al PP, 2 al PSOE i 1 a Compromís. De tal manera, sembla estar assegurada una nova majoria progressista.

Eivissa

En el Consell d'Eivissa els conservadors van agranar els progressistes ara fa quatre anys. L'illa sempre s'ha caracteritzat per ser el territori més abstencionista de tot l'Estat i, en clau balear, per tenir els millors registres de la dreta a tot l'arxipèlag. El 2011 el PP arribà al 53,1% dels sufragis, entre 6 i 8 punts més que a la resta d'illes. Això, combinat amb la caiguda socialista, suposà una abismal diferència entre els dos partits que, mitjançant l'aplicació de la llei d'Hondt, provocà que el PP duplicués el nombre d'escons del PSOE: 8 a 4. Amb una altra conseqüència important com fou que la tercera formació, la progressista Eivissa pel Canvi, es quedés sense representació malgrat arribar fins al 6,1% dels vots.

Enguany les coses seran força diferents. Les candidatures a les quals els sondejos atorguen possibilitat d'obtenir algun dels 13 escons en joc són el PP, el PSOE i Guanyem-Podem (és l'aliança entre Podem i el nou partit progressista i nacionalista Guanyem, que aixopluga IU, antics membres de la desapareguda Eivissa pel Canvi i, entre d'altres, també molts d'independents). Cap enquesta no dona opcions de tenir representació a la resta de candidatures: PI, Partit Renovador d'Eivissa i Formentera... El darrer estudi demoscòpic publicat, ja citat, assegura que el PP perdrà 2 o 3 escons, i per tant es quedarà amb 5 o 6, mentre que el PSOE passarà de 4 a 5, amb la qual cosa la força desequilibrant serà

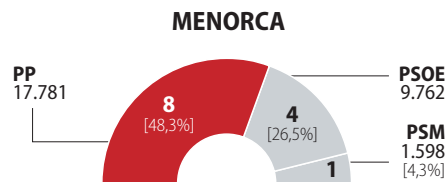
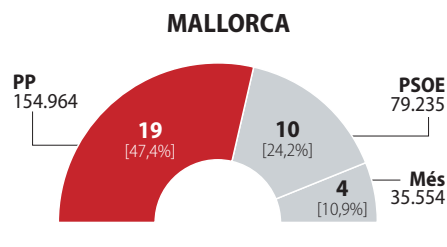
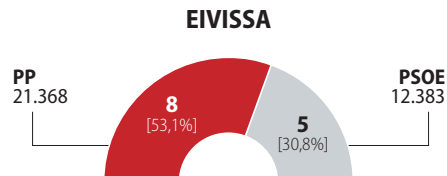
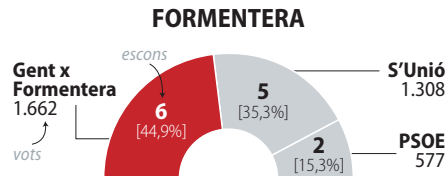
Podem, que amb 1 o 2 consellers tindrà la paella pel mànec a l'hora de decidir qui governa. Malgrat el discurs antisocialista que sol fer la formació de Pablo Iglesias, no pareix molt probable que deixi governar la dreta a Eivissa.

Mallorca

En el Consell mallorquí no havia existit mai majoria absoluta fins el 2011. L'excel·lent resultat de la dreta, més del 47% dels vots, sumat a l'enfonsament del PSOE, que caigué a un molt modest 24% de suports, dibuixà una diferència tan gran entre tots dos que a l'hora del repartiment d'escons, per l'aplicació de la llei d'Hondt, el primer partit, el PP, es veié molt afavorit. Dels 33 escons en joc, 19 foren per als conservadors, mentre que només 10 anaren a mans socialistes. El tercer en discòrdia va ser Més (en realitat encara no es deia així, però era l'aliança dels mateixos partits que posteriorment crearen aquesta formació: PSM i IniciativaVerds, a més d'Entesa per Mallorca que s'acabà per dissoldre dins del PSM), amb 4 consellers.

Aquest 2015 les coses no aniran tan bé, ni prop fer-hi tampoc, per als populars. Cap enquesta no els dona la possibilitat de reeditar la majoria absoluta. La ja citada anteriorment augura que augmentarà la pluralitat del Consell, de tres a sis grups representats, i que la distribució d'escons serà: PP, 12, o sigui que en perdria 7; el PSOE, 6: en minvaria 4 respecte de fa quatre anys; Més, 5, amb un de més amb relació a la vegada anterior; Podem entraria amb 4 o 5; Ciutadans s'estrenaria amb 4; i Guanyem (Esquerra Unida, ERC-Mallorca i independents, tot i que les sigles dels partits

Composició dels Consells Insulars 2011

no apareixen formalment) assoliria 2 representants. Quedarien fora tant el PI com UPyD.

El PP i Ciutadans sumarien la majoria absoluta (17) només si el partit d'Albert Rivera fes el seu millor resultat possible.

Si no, la cosa més probable segons el sondeig citat, s'obriria la porta a un executiu format només per l'esquerra.

Menorca

Ara fa quatre anys el PP donava una gran sorpresa a Menorca, el territori balear que políticament està sempre més inclinat a l'esquerra. El partit conservador rebia una gran quantitat de suport popular, com pertot, que li permetia assolir el seu millor resultat a l'illa. Més d'un 48% que es traduïa a disposar dels 8 dels 13 escons que s'havien de repartir. Una majoria absoluta molt còmoda. Davant tenia un deprimat PSOE que, malgrat que havia governat el Consell (amb el PSM) ininterrompudament des de 1999, en aquesta ocasió queia brutalment: un 11,5% de vot que no li servia més sinó sumar 4 escons. El PSM, per la seva banda, repetia l'únic conseller que ja tenia.

Transcorregut tot el mandat insular, ni els més optimistes del PP consideren que tinguin la més mínima possibilitat de mantenir la majoria absoluta. La caiguda que el sondeig ja esmentat li preveu és de 2 o 3 escons, per tant es quedaria amb 6 o 5. Els socialistes mantindrien les posicions, 4 consellers, cosa que, afegida a la irrupció de Podem, amb 2 o 3 representants, i a la renovació del conseller del PSM (ara amb la marca Més, a la qual s'ha sumat ERC de Menorca) permetria la formació d'un Govern progressista i nacionalista. Ni el PI ni tampoc Guanyem (Esquerra Unida, essencialment) obtindrien representació.

El panorama dels Consells Insulars, en fi, amb tota probabilitat canviarà fort ferm el pròxim 24 de maig. ●

Avancem junts

Port de Barcelona

Port de Barcelona, el primer *hub* logístic del sud d'Europa.